

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

654. Quæ non possit hac potestate ordinariâ vel etiam extraordinariâ Legatus de latere circa collationem beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

beneficia jurispr. laicalis ex privilegio, etiam si privilegium sit speciale ad certa beneficia, & non generale. *Garc. n. 74. & 75.* vide dicta de hoc supra, ubi de derogatione jurispr. ubi etiam quod Legatus nequeat conferre spectantia ad juspr. laicale mixtum; de quo etiam vide plurima apud *Garc. l. c. à n. 66. & vel maxime n. 69.* ubi id negat Legato de beneficiis jurispr. mixti, in quo plures sunt Ecclesiastici.

3. Tertio, quantum est de jure communi, potest Legatus de latere reservare beneficia vacatura suæ collationis; cum ea reservare possit, quæ potest conferre. *c. presenti. de off. leg. in 6. Castrop. loc. cit. num. 16. Laym. ad c. presenti. Pirh. de off. leg. nu. 23. Garc. num. 35. & 36. citans Coraf. p. 2. c. 3. num. 4. Cuchum l. 2. tit. 5. à num. 73. Gamb. l. 4. rubric. de pot. leg. in reservando, & plures alios: vide de hoc & sequenti Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 55. citantem quamplurimos; cum modificatione tamè c. presenti. non nisi reservatione specialij; cum ante restrictione illam c. presenti. possit generaliter reservare beneficia suæ legationis. *F. n. de Falcon. de reserv. p. 2. q. 2. & 3. apud Garciam num. 37. Quin & vacaturum reservare potest in favorem certæ personæ, ita tamen, ut pendente hac reservatione, hoc est, collato necdum hoc beneficio, aliam facere nequeat in eadem Ecclesia, aut beneficii alterius pertinentis ad eundem collatorem. Garc. num. 38. Castrop. cit. num. 16. Pirh. loc. cit. juxta c. cum dilectus. de jurep. per quod tamen ista persona neque jus in re, neque ad rem, utpote quod dare non potest ad vacaturum (quod est solius Papæ) Legatus juxta c. dilectus. de preb. acquirat. *Garc. cit. num. 38. citans Abbatem, Zech. Coraf. proinde vi talis reservationis non ardetur, nisi ex aliqua decentia conferre illud beneficium alteri. Unde tamen non erit inutilis talis reservatio; cum per illam impediatur Ordinarius, ne illud conferat alteri. Garc. citans Gamb. Cuch. Duaren. & c. Castrop. loc. cit. in quo casu quoque reservationis factæ in favorem certæ personæ de proximè vacaturo, si datis Executoribus, necdum factâ collatione, Legatus defungatur officio per mortem vel revocationem, reservatio & omnis processus super illo beneficio factus irritus est, nec potest illud Executor conferre ei, in cujus favorem reservatum. Pirh. loc. cit. num. 23. Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 56. & 57. fusè. Verùm hæc ut dixi, quantum est de jure communi; nam stante Trid. Legatus nullatenus reservare potest vacatura, præcipuè in favorem certæ personæ. Castrop. citans Gonz. §. 1. proem. num. 8. quanquam Laym. loc. cit. contrarium indicare videatur, dum tali personæ per hoc nullum jus ad petendum tribuatur.***

Questio 654. Quæ non possit hac potestate ordinariâ, vel etiam extraordinariâ Legatus de latere collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: illum non posse conferre reservata sive generaliter, sive specialiter, etiam dum habet facultatem conferendi beneficia, qualitercunque vacantia; sub dicta enim generali facultate non comprehenduntur reservata generali vel speciali reservatione. *Castrop. loc. cit. num. 14. Garc. n. 53. citans Mandof. de signat. gratie. tit. de indulto conferendi reservata. in principio. F. n. de Falcon. de reserv. q. 4. principali effectu 6. Simonet. & aliquot Roræ decif. Legatum tamen Avenionensem habere specialiter hanc facultatem conferendi reservata quæcunque exceptis vacantibus*

in Curia, & vacantibus per promotionem ad Episcopatum, & monasteria consistorialia, testatur *Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 28.*

2. Secundò, tamen si habeat potestatem conferendi reservata, adhuc conferre nequit vacantia in Curia, nisi sit specialiter expressum, & concessum; cum hæc reservatio sit clausa in corpore juris, ac proinde privilegiata, ne sub generali concessione reservatorum intelligatur. *Castrop. loc. cit. Garc. n. 55. citans Gigas conf. 7. n. 6. juxta c. 2. de preb. in 6.*

3. Tertio conferre nequit beneficia proprie electiva, juxta c. deliberatione. de off. leg. in 6. *Castrop. loc. cit. num. 15. Laym. ad cit. c. num. 1.* (ubi etiam, quòd ea conferre possit, ubi ob negligentiam electorum devoluta sunt talia beneficia, & dignitates electivæ ad Papam, citans pro hoc *Erafm. Chok. de jurisdictione Ordinarii in exempt. p. 3. q. 30. Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 620.*) *Barbola juris Eccl. l. 1. c. 5. nu. 41. citans Coraf. de benef. c. 3. num. 10. Azor. p. 2. l. 5. c. 25. q. 16. Garc. p. 5. c. 1. nu. 52.* Est enim *cit. cap. deliberatione*, solum dicitur, non posse Legatum reservare Ecclesias Cathedralis, regulares, aut collegiatas, dignitatesque majores Cathedralium; sub nomine tamen reservationis venit qualibet provisio; cum non reservetur, nisi in ordine ad provisionem; Et licet ea tantum ibi nominentur, ad omnia tamen beneficia electiva extenditur ob eandem rationem; nimirum ne eligentibus eorum libera electio impediatur, quin & in *reg. 3. Cancel. Ecclesie Cathedralis, regulares, collegiatae, dignitatesque majores post pontificalem, & principales in Collegiatis sive electivæ sint sive non, reservantur; idè que ut aliquid operetur reservatio contenta in c. deliberatione de omnibus beneficiis electivis est intelligenda. ita fere *Castrop. loc. cit. nu. 15.* Competere tamen iterum specialiter hanc facultatem conferendi quæcunque beneficia secularia, & regularia, dignitates etiam majores in Cathed. post Episcopatum, cum cura & sine cura, quamvis affecta & reservata in titulum vel commendam, & de ordine in ordinem transferendi Legato Avenionensi, testatur *loc. cit. Tond. de ceterò posse etiam quemcumque Nuncium de latere conferre adhuc collegiatas habitu tantum tales: vel si collegium fuit Superioris auctoritate sublatum, tradit Barb. loc. cit. citans Gamb. de pot. leg. l. 3. nu. 93. & Garc. cit. c. 1. num. 52. Item posse eundem conferre collegiatas & regulares, ubi hæc electiva non sunt, tradit *ibidem Barb. ex Garc. idem tenet Azor apud Pirh. de off. leg. num. 23. contrarium tamen verius spectato juris communis rigore censet Pirh. cum gl. in cit. c. deliberatione, quem vide.***

4. Quartò litigiosa conferre nequit durante lite, ex quo de jure communi, nempe *c. 1. & 2. ne lite pendente.* prohibetur in eis fieri subrogatio, seu collatio ab alio, quàm à Papa. *Castrop. cit. nu. 15. Garc. cit. c. 3. nu. 56. citans Lancell. de attent. p. 2. in presat. num. 617. & Rotam in Tullensi Prioratus. 20. Novemb. 1594. ubi expressè Legatum, etiam de latere, non posse conferre beneficia litigiosa, quæ in ejus manibus libere fuerunt resignata, nisi id habeat expressum in commissione (uti hanc facultatem admittendi resignationes beneficiorum litigiosorum, eaque conferendi etiam simpliciter, vel causâ permutationis, concessam explicitè Legato Avenionensi, testatur *Tond. qq. benef. p. 2. c. 2. §. 6. n. 29.*) & in una *Verdun. Canoniaris. 28. April. 1595. & n. 60.* citans *Gamb. de pot. leg. l. 3. n. 431. & seq. ubi quòd non possit conferre beneficia jurispr. litigiosa, non**

quia

quia juris. sed quia litigiosa. Quin & si haberet specialiter potestatem conferendi litigiosa, non posse adhuc conferre litigiosa juris. laicalis (idem videtur de jure mixto) propter præjudicium laici, cui saluum manet jus præsentandi lite finita, tanquam verius censet Garc. n. 61.

Questio 655. Qualiter Legatus de latere possit collationem beneficii committere alteri?

Respondeo: Et si non possit alicui in genere, aut etiam in specie facere potestatem, ut beneficiorum resignationes recipiat, & ea personis idoneis conferat; potest tamen alicui committere receptionem resignationis, & postquam illa recepta est, eidem committere, ut personæ idoneæ conferat. Laym. ad c. deliberatione. de off. leg. §. prohibemus. n. 3. & 4. Pirh. de off. leg. num. 26. Verum de eo, quid possit Legatus circa resignationes recipiendas, item unienda beneficia, & alia suis locis agerur: vide tantisper Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. an. 61.

Questio 656. A quo tempore Legatus de latere conferre possit beneficia?

Respondeo: posse eum id à die, quo Urbem regressus est, & ad eam redit; ab illo enim puncto, & toto illo tempore (quod idem est de Nuncio) Legatus est, & legatione fungitur; Argumento l. verò. ff. de off. proconsulis. habetque jurisdictionem voluntariam, etiam quoad exercitium, quò refertur collatio beneficiorum) et si non habeat contentiosam, saltem quoad exercitium. Castrop. loc. cit. p. 26. num. 19. & 20. citans Azor p. 2. l. 5. c. 27. q. 6. additque contra Azor l. 6. c. 25. q. 12. idem esse de institutione, & confirmatione, & quòd, licet hæc fieri nequeant sine cognitione causæ, dum tenetur instituens & confirmans electorum & præsentatorum vitam & literaturam examinare; hæc tamen cognitio, & exploratio fieri possit absque strepitu judiciali ad sui plenam informationem, nullo apparente contradictore; præterquam quòd talis cognitio & informatio fieri possit ab eo, in provincia, institutio verò & confirmatio extra. citat Garc. p. 5. c. 3. n. 141.

Questio 657. An, & qualiter valeat collatio à Legato facta ei, qui tacet se habere aliud beneficium?

Respondeo: esse subrepticam, & nullam; non fecus ac illa, quæ sic facta esset à Papa. c. collatio. de off. leg. in 6. Pirh. vir. eod. num. 27. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 49. citans Staphileum de lit. gratia. tit. de pot. leg. num. 38. Menoch. de arb. cas. 20. num. 50. Rebuff. & c. Cujus contrarium est in aliis inferioribus Collatoribus, qui si beneficia conferant, opus non est, ut beneficii prius jam habiti mentio fiat, licet prius dimitti debeat, si est incompatible cum secundo. Pirh. loc. cit. Barbos. nu. 50. citans Felin. in c. ad aures. de rescrip. num. 15. Solv. p. 3. q. 25. & aliquot Rotæ decis. Ratio hujus disparitatis est; tum quia potestas Legatorum in hac parte est quasi extraordinaria, & superinducta, aliisque collatoribus præjudicans, ideòque restringenda, ut Pirh. tum quia ordinarius magis deliberatus est, & certus in beneficiis, quæ ad tuam provisionem spectant, quam Papa in beneficiis totius orbis, vel Legatus respectu totius suæ provincie; ac proinde in Ordinario subreptio non præsumitur,

sicut in Papa & Legato, qui non sic subditos noto habent, sicut Ordinarius, adeòque nec ita notum habent, qualia beneficia clerici singuli possideant, sicut Episcopus. Quòd si tamen motu proprio Legatus à latere conferret beneficium, non facta mentione prioris jam habiti, cum hac clausula: *motu proprio*: in literis collationis expressa, probabiliter validam esse collationem, sicut etiam in eo casu valida est collatio Papæ; quin & Ordinarii, quo deterior esse non debet Legatus, censet Pirh. citans Gl. Laym. & Barbos. in cir. c. collatio. (in quo et si fermo sit de solo Papa, non tamen Legatus excluditur) idem tenet Barbos. juris Eccl. l. 1. c. 5. nu. 51. citans Mandos. in reg. 16. q. 8. num. 3. Abb. in c. tuam. n. 1. de ar. & qual. contra Jo. Monach. Lap. Anchar. & c. censentes non posse Legatum conferre beneficium cum clausula: *motu proprio*: absque eo, quòd de alio in gratia mentio fiat.

Questio 658. Quid possit Legatus à latere in commendandis Ecclesiis?

1. **R**espondeo primò: illum posse beneficia parochialia commendare ad tempus, nimirum ad 6. menses; quia id juris & potestatis habet Episcopus. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 58. citans Gamb. de pot. leg. l. 4. num. 143. & Azor p. 2. l. 5. c. 29. q. 6. poteritque finito primo semestri, si adhuc duret eadem necessitas, vel utilitas, hujusmodi beneficia per aliud semestre commendare. Barb. *ibid.* citans Gl. in c. nemo. de elect. in 6. Gonz. gl. 388. n. 35. Azor ubi ante num. 7. aitque id procedere, licet hæc beneficia ad Papam devoluta essent; quia & hæc conferre potest. citat pro hoc Azor q. 13. Rebuff. in pr. tit. de commend. num. 56.

2. Secundò, neque parochiale, neque aliud beneficium commendare potest in perpetuum, nisi hoc specialiter habeat in facultatibus; beneficia enim commendare ad vitam commendatarii, est solius Papæ. Barb. loc. cit. num. 59. citans Gamb. l. 4. n. 162. Garc. p. 4. c. 4. num. 23. Mandos. reg. 32. q. 7. num. 5. contra Zechum de benef. & pension. c. 7. num. 2.

3. Tertio, neque potest Ecclesias regulares commendare secularibus, aut è conversò. Barb. loc. cit. num. 60. citans Azor q. 9. Gamb. nu. 197. et si dicat Azor solere; tamen in facultatibus (intelligi extraordinariè) concedi solitis Nuncio contineri, ut possit commendare regularia secularibus, & contra.

Questio 659. In ordine ad praxin interpretandi facultates quoad collationem beneficiorum, dari quandoq; solitas Nunciis aliis missis cum potestate Legati de latere; Quanam beneficia vi talis facultatis conferre adhuc nequeant, dum ea concederetur in illa forma, in qua concedi solere Nunciis Hispania referunt Castrop. & Garc. nimirum ut quæcumque beneficia Eccles. simplicia in Hispania existentia extra Metropolitanas, Cathedrales & alias Collegiatis Ecclesias per obitum illorum ultimorum possessorum extra Curiam Romanam vacatura, modò illa alià quàm reservatione mensium reservata non fuerint, & cujuslibet earum fructus, redditus & proventus, etiam ratione personalis residentie percipi solitis, ac distributiones quotidiana